

RLB 103 pracovní list 16

1. Doplňte samohlásky:

budoucnost	مستقبل	přivítání	استقبال	přivítáme vás	سنستقبلكم
používej	استخدمي	uživatel	مستخدم	používaný	مستخدم
trvala	استغرقت	bude trvat	سيستغرق	orientalista	مستشرق

2. Slabá slovesa II – typ s druhým radikálem W/J (FBII35 a 48;OO197)

Q W M (QāMa/QuMtu) – jaQūMu قامَ (قُمْتُ) – يَقُومُ

(stát, vstát, postavit se)

CH W F (CHāFa/CHiFtu) – jaCHāFu خافَ (خِفْتُ) – يَخَافُ

(bát se)

S J R (SāRa/SiRtu) – jaSīRu سارَ (سَرْتُ) – يَسِيرُ

(jet, jít, pohybovat se (nějakým směrem), proudit)

Perfektum

dvojné číslo	množné číslo	jednotné číslo	
قَامَا	قَامُوا	قَامَ	3.os., m.rod
قَامَتَا	قُمْنَ/...	قَامَتْ	3.os., ž.rod
قُمْتُمَا/...	قُمْتُمْ/...	قُمْتَ / خِفْتَ / سَرْتَ	2.os., m.rod
قُمْتُمَا/...	قُمْتُنَّ/...	قُمْتِ/...	2.os., ž.rod
	قُمْنَا/...	قُمْتُ/...	1. os.

Indikativ imperfekta

dvojné číslo	množné číslo	jednotné číslo	
يَقُومَانِ/...	يَقُومُونَ/...	يَقُومُ / يَخَافُ / يَسِيرُ	3.os., m.rod
تَقُومَانِ/...	يَقُمْنَ / يَخْفَنَ / يَسِرْنَ	تَقُومُ / تَخَافُ / تَسِيرُ	3.os., ž.rod
تَقُومَانِ/...	تَقُومُونَ/...	تَقُومُ/...	2.os., m.rod
تَقُومَانِ/...	تَقُمْنَ/...	تَقُومِينَ/...	2.os., ž.rod
	نَقُومُ/...	أَقُومُ/...	1. os.

Subjunktiv imperfekta

dvojné číslo	množné číslo	jednotné číslo	
يَقُومَا	يَقُومُوا	يَقُومَ	3.os., m.rod
تَقُومَا	يَقُومَنَّ	تَقُومَ	3.os., ž.rod
تَقُومَا	تَقُومُوا	تَقُومَ	2.os., m.rod
تَقُومَا	تَقُومَنَّ	تَقُومِي	2.os., ž.rod
	نَقُومَ	أَقُومَ	1. os.

Apokopát imperfekta

dvojné číslo	množné číslo	jednotné číslo	
يَقُومَا	يَقُومُوا	يَقُومُ/يَخْفُ/يَسِرُ	3.os., m.rod
تَقُومَا	يَقُومَنَّ	تَقُومُ	3.os., ž.rod
تَقُومَا	تَقُومُوا	تَقُومُ	2.os., m.rod
تَقُومَا	تَقُومَنَّ	تَقُومِي	2.os., ž.rod
	نَقُومَ	أَقُومَ	1. os.

Imperativ

dvojné číslo	množné číslo	jednotné číslo	
قُومَا! / ...	قُومُوا! / ...	قُمْ! خَفْ! سِرْ!	2.os., m.rod
قُومَا! / ...	قُومَنَّ! / ...	قُومِي! خَافِي! سِيرِي!	2.os., ž.rod

příčestí trpné	příčestí činné
مَقُومٌ/مُخَوِّفٌ	قَائِمٌ/خَائِفٌ
مَسِيرٌ	سَائِرٌ

Nejčastěji používaná slovesa, která se časují dle výše uvedených vzorů:

قَامَ (قُمْتُ) – يَقُومُ		خَافَ (خِيفْتُ) – يَخَافُ		سَارَ (سَرْتُ) – يَسِيرُ	
být كَانَ	vést, řídit قَادَ	spát نَامَ	naklánět se مَالَ	přidat زَادَ	
navštívit زَارَ	zemřít مَاتَ		téci سَالَ	žít عَاشَ	
říkat قَالَ	točit se دَارَ		stát se صَارَ	létat طَارَ	
řídit سَاقَ	zvítězit, vyhrát فَازَ		křičet صَاحَ	ztratit se ضَاعَ	
vrátit se عَادَ	uniknout, minout فَاتَ		prodávat بَاعَ		

3. Stručná nápověda k hledání v kořenovém slovníku – slova jsou řazena podle kořene - ten je nejčastěji tvořen 3 souhláskami, které ve slově odhadneme tímto způsobem:

- 1) - od slova oddělit předpony a přípony odkazující na čas, rod, číslo, pád
- 2) - oddělit tvaroslovné předpony nebo vpony (tj. předpony nebo vpony rozšířených kmenů)

mu-, ma-, mi- 'i-, 'u-, 'a-, -n-, t-, -t-, -st-

- 3) - nebrat v úvahu krátké samohlásky
- 4) - dlouhé samohlásky brát v úvahu jen tehdy, pokud ve slově nenajdeme tři silné kořenové souhlásky - v tom případě se pravděpodobně jedná o slabou kořenovou hlásku W / J, která se stáhla do dlouhé samohlásky كان = KWN
- 5) – nebrat v úvahu zdvojení hlásky, pokud jsou ve slově tři odlišné kořenové hlásky (دَرَس = DRS)
- 6) – v případě, že jsou pouze zdánlivě dvě kořenové hlásky a druhá je zdvojená, pak je nutné zdvojení vzít v úvahu (مَرَّ = MRR)

Příklad:

سيتكلمون	s-j-t-k-ll-m-ūn
Odstraníme:	s = budoucí čas j-...-ūn = předpona a přípona imperfekta, 3.os., mn.č., m.r. t- předpona V. kmene -ll- zdvojení nebereme v úvahu
Nalezený kořen:	K-L-M

4. Řadové číslovky 11.-19. (tyto číslovky jsou nesklonné)

	Ž.r.	m.r.
11.	الحَادِيَةَ عَشْرَةَ	الحَادِي عَشَرَ
12.	الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ	الثَّانِي عَشَرَ
13.	الثَّلَاثَةَ عَشْرَةَ	الثَّلَاث عَشَرَ
14.	الرَّابِعَةَ عَشْرَةَ	الرَّابِع عَشَرَ
15.	الخَامِسَةَ عَشْرَةَ	الخَامِس عَشَرَ
16.	السَّادِسَةَ عَشْرَةَ	السَّادِس عَشَرَ
17.	السَّابِعَةَ عَشْرَةَ	السَّابِع عَشَرَ
18.	الثَّمَانِيَةَ عَشْرَةَ	الثَّمَانِي عَشَرَ
19.	التَّاسِعَةَ عَشْرَةَ	التَّاسِع عَشَرَ

5. Vyjádření denní doby. K vyjádření denní doby se obvykle užívá genitivní spojení:

dnes ráno	dosl.: ráno dneška	صَبَاحَ الْيَوْمِ
včera večer	dosl.: večer včerejška	مَسَاءَ الْأَمْسِ
zítra odpoledne	dosl.: po poledni zítřka	بَعْدَ ظَهْرِ الْغَدِ
v sobotu ráno	dosl.: ráno dne soboty	صَبَاحَ يَوْمِ السَّبْتِ

D.cv. – přeložte za pomoci kořenového slovníku:

1 سنستقبلكم صباح الغد في قاعة الانتظار. 2 اجتمعنا في مساء يوم الأحد لكي نناقش مسألة مساعدتنا في إكمال بناء المسجد الجديد. 3 أراد أبي أن تنتقل عائلتنا إلى بيتنا الجديد في مركز المدينة قبل ظهر اليوم ولكن سيارتنا تعطلت و لذلك كان علينا أن نأجل الانتقال إلى ظهر الغد. 4 لا نستطيع أن نتعاون مع المهندسين الذين قابلناهم في المصنع مساء أمس لأننا لا نتكلم اللغة الإنكليزية.

Slovní zásoba lekce 16 :

	عِنْدَمَا	když, jakmile
něco jiného, než...; zápornka ne- k přídavným jménům	غَيْرٌ	obvyklý عَادِيٌّ
neexistence; zápornka ne- k podstatnému jménu	عَدَمٌ	souhlas مُوَافَقَةٌ
podle, dle, v závislosti na	حَسَبَ	dosáhnout (u) بَلَغَ
odhad, ohodnocení, posouzení	تَقْدِيرٌ / ات	většina غَالِبِيَّةٌ
sunna سُنَّةٌ		opora; roh, kout; princip, zásada رُكْنٌ / أَرْكَانٌ